

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2019

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2019 (RP 123/2018 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för eventuellt utlåtande till finansutskottet. Tidsfrist: 22.10.2018.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ekonomichef Kati Korpi, inrikesministeriet
- enhetschef, överste Jaakko Hamunen, inrikesministeriet
- avdelningschef Risto Lammi, inrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Tiina Snellman, inrikesministeriet
- styrnings- och utvecklingsdirektör Taito Vainio, inrikesministeriet
- budgetråd Jenni Kellokumpu, finansministeriet
- budgetråd Annika Klimenko, finansministeriet
- budgetråd Kirsti Vallinheimo, finansministeriet
- specialsakkunnig Erkki Papunen, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Arto Salmela, finansministeriet
- ekonomichef Pasi Rentola, undervisnings- och kulturministeriet
- polisöverdirektör Seppo Kolehmainen, Polisstyrelsen
- konsultativ tjänsteman Susanna Grimm-Vikman, social- och hälsovårdsministeriet
- direktör Teemu Lehti, Nödcentralsverket
- biträdande chef Raimo Pyysalo, Migrationsverket
- biträdande chef Olli Kolstela, skyddspolisen
- utvecklingschef Sanna Lehtonen, Finlands Kommunförbund.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- arbets- och näringsministeriet
- dataombudsmannens byrå
- Helsingfors polisinsättning
- centralkriminalpolisen
- polisinsättningen i Lappland

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

- Regionförvaltningsverket i Norra Finland
- Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- Senatfastigheter
- Tullen
- Kajanalands förbund
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Mellersta Finland
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Satakunta
- Finlands Kommunförbund
- Poliisi-, ulosotto-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry
- Finlands Polisorganisationers Förbund rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Om utlåtandets struktur

Förvaltningsutskottet behandlar i sitt utlåtande tre helheter: 1) inre säkerhet, 2) invandring och integration och 3) kommunal ekonomi. Utlåtandet fokuserar på inre säkerhet. Det beror bland annat på de nya hot som under innevarande årtionde har aktualiserats i helhetsbilden av säkerheten och på att det allmänna säkerhetsläget fortsatt anses bli sämre i hela EU. Inre och yttre hot flätas samman allt tätare så att det inte längre som förr går att definitivt placera dem antingen i den ena eller den andra kategorin. I vilket fall som helst ansvarar myndigheterna för inre säkerhet centralt för bekämpning av operativa hot året runt varje dag och vid alla tider.

Inre säkerhet

Allmänt om myndigheternas verksamhetsförutsättningar

Förvaltningsutskottet har redan länge hyst oro över ökade hot mot den inre säkerheten. Den inre säkerheten utgör grundvalen för samhället. Den hotar nu att brytas ner framför allt i och med de betydande försämringar som skett i den säkerhetspolitiska miljön under det här decenniet. Det har inte reagerats på det sätt som de ökade säkerhetshoten skulle kräva. Till situationen bidrar bland annat de tidigare sparbesluten. Över en längre period har myndigheternas kapacitet undan för undan försvagats, och trenden verkar fortsätta också framöver.

Under 2017 års riksmöte analyserade förvaltningsutskottet i sitt betänkande om redogörelsen för den inre säkerheten (SRR 5/2016 rd) utvecklingen gällande inre säkerhet under hela den tid utskottet funnits till, från 1990-talet fram till i dag (FvUB 5/2017 rd). Analysen fokuserar på konsekvenserna av försämringen i säkerhetsmiljön i ett läge där de gamla så kallade traditionella myndighetsuppgifterna fortfarande måste skötas. Förvaltningsutskottet lägger i fråga om sitt ansvarsområde fast behoven av utveckling av den inre säkerheten fram till mitten av nästa decennium i sitt betänkande (FvUB 5/2017 rd), som godkänts av riksdagen. Utskottet hänvisar här närmare i fråga om inre säkerhet dels till redovisningsbetänkandet, dels till sitt utlåtande med anknytning till ändring av grundlagen till följd av ändrat säkerhetsläge (FvUU 7/2018 rd), sitt utlåtande om ramen för statsfinanserna våren 2018 (FvUU 13/2018 rd) och sitt utlåtande om budgetpropositionen för 2018 (FvUU 30/2017 rd).

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

Med tanke på planeringen, utvecklingen och ledningen av myndigheterna för inre säkerhet och med tanke på skötseln av de egentliga uppgifterna och medborgarnas tillgång till säkerhetstjänster är det särskilt problematiskt att förutsättningarna för säkerhetsmyndigheterna inte säkras på sikt. Inom ramförfarandet för statsfinanserna har ramperiodens första år enligt utskottets erfarenhet redan under flera regeringsperioder utarbetats så att uppgifterna med knapp nöd genom en årlig försämring av myndigheternas kapacitet på något sätt kan avklaras. Ofta har man ändå tvingats ta till tilläggsbudgetar. I fråga om de följande åren under ramperioden har det visat sig att skötseln av myndigheternas lagfästa uppgifter inte kan baseras på ramarna för dessa år, utan nästa ram måste återigen justeras så som ovan beskrivits.

Dagens ramförfarande och den handlingsmodell som bygger på fortsatt tilläggsbudgetering stöder inte en smidig och planmässig ledning eller utveckling av myndighetsverksamheten utan innebär främst att verksamheten måste anpassas i ett tvångsläge. En kortsiktig och oplanerad samordning av ekonomi och verksamhet leder enligt utskottets mening till extra kostnader utan något mervärde. En ramperiod är även i övrigt en alltför kort period för att utveckla och leda planmässig verksamhet. En hållbar planering där verksamhet och ekonomi samordnas bör således gälla en period som är längre än en valperiod.

Utskottet menar att det är uppenbart att den långvariga nedgående trenden i fråga om kapaciteten hos myndigheterna för inre säkerhet kommer att fortgå om vi inte gör en strukturell förhöjning av finansieringsnivån för att trygga myndigheternas omvärldsvillkor. Utskottet betonar att i själva verket går det genom en i statsfinansiellt perspektiv mycket liten satsning att se till att vårt land förblir ett av de tryggaste i världen. Om säkerheten går förlorad är det inte lätt att återfå den ens med stora satsningar, som det görs exempelvis i Sverige.

För närvarande verkar det som att vi låter oss duperas av framgången i internationella säkerhetsjämförelser utan att närmare analysera nuläget, den pågående utvecklingen eller dess verkningar. Räcker det till exempel att det begås fler brott någon annanstans än i Finland? Antalet misshandelsbrott som anmäldes till polisen 2017 har i vårt land varit över 35 000 gärningar per år (nästan 100 misshandelsfall per dag) och antalet egendomsbrott över 210 000 brott per år (knappa 600 gärningar per dag). Cirka 100 000 polisutryckningar blir enligt erhållen utredning ogjorda på årsnivå. Per dag innebär det nästan 300 ogjorda utryckningar. Är det verkligen så att vi inser vad klockan är slagen först när någonting verkligt katastrofalt inträffar? På flygsäkerhet har man globalt förstått att satsa kraftigt efter att en framgångsrik terrorattack genomfördes i Förenta staterna den 11 september 2001.

Utskottet vill inskräpa att det inom området för inre säkerhet bland annat behövs

- en klar ökning av myndigheternas kapacitet för att kunna svara mot nya hot och även sköta traditionella uppgifter

- planering av resurser och ekonomi som behövs för att sköta uppgifterna och utveckla verksamheten och som man förbinder sig till

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

- förmåga hos myndigheterna att både i förebyggande syfte och i akuta situationer se till medborgarnas säkerhet och sköta sina uppgifter så att medborgarnas känsla av säkerhet vidmakthålls.

Budgetering av omkostnader och inre säkerhet

Budgetering av omkostnader

Utöver myndigheternas egentliga verksamhetsutgifter betalas ur omkostnadsfinansieringen i budgeten exempelvis kostnader för datasystem och hyresutgifter för lokaler och utgifter för anskaffning av inventarier. Syftet med omkostnadsbudgeteringen antas vara att ge myndigheterna prövningsrätt och marginaler för att täcka sina utgifter. Men med tiden har den underdimensionerade budgeteringen lett till att det inte längre finns någon marginal eller några möjligheter till planerlig utveckling av verksamheten. På grundval av den uppfattning som utskottet har fått genom utfrågning av sakkunniga försvåras problemet av att budgetpropositionen inte är baserad på exakt analys av vad som har åstadkommit genom omkostnadsfinansieringen och vilket dess genomslag är.

Utskottet har av inrikesministeriet och Polisstyrelsen fått in omfattande skriftliga yttranden om budgetpropositionen för 2019. Utskottet har i synnerhet utifrån de nämnda mer specifika och mer detaljerat beskrivna uppgifterna om verksamhet och ekonomi gått in för att utreda vad man kan åstadkomma med budgeten inom inrikesministeriets verksamhetsfält. Det handlar bland annat om att så exakt som möjligt räkna ut hur personalresurser står till förfogande för olika myndighetsuppgifter, hur lokalutgifter budgeteras i propositionen och hur mycket de lokalkostnader som staten betalar till sig själv inverkar på förutsättningarna för den egentliga verksamheten. I likhet med lokalutgifter har information också erhållits om IKT-kostnader och deras utveckling och bristfällig täckning av dem i omkostnadsbudgeten.

Om de ovan nämnda faktorerna har utskottet också utfrågat en sektorsansvarig tjänsteman vid finansministeriet.

Polisstyrelsen har för utskottet presenterat en preliminär kalkyl över polisens kostnadsstruktur jämte olika kostnadsslag. På den grunden har Polisstyrelsen också framställt sitt eget förslag till inrikesministeriet. Enligt erhållen utredning är polisens ekonomi för nästa år i praktiken mycket fast bunden till de mest nödvändiga utgifterna utan marginal och möjlighet att utveckla verksamheten. Vissa uppgifter måste prioriteras.

Vid utfrågningen av sakkunniga har det framkommit att den syn som framförts från finansministeriets sida väsentligt avvek från inrikesministeriets och Polisstyrelsens uppgifter. Utskottet har fått uppfattningen att finansministeriet inte gör detaljerade och föregripande analyser och kalkyler i fråga om hur finansieringen kommer att räcka till för myndigheternas olika utgiftsslag. Infallsvinkeln är på grundval av erhållen utredning ganska allmän och där beaktas till exempel inte hur mycket ett statsägt bolags hyreshöjningar liksom ökade IKT-utgifter utan kompensation minskar finansieringen av egentlig verksamhet.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

Utgångspunkten verkar vara att en omkostnadsbudget av viss storlek så att säga automatiskt innebär också en tillräcklig rörelsefrihet i fråga om verksamhet. Att exempelvis basera kalkylerna över polisens årsverken på invånartal och att en jämförelse av dessa uppgifter är godtagbar bestreds i fråga om förhållanden i olika länder. I fråga om Sverige, ett land som är likt Finland, hänvisade finansministeriets representant i fråga om problemen och den stora extra satsningen på polisen till att Sverige har många invandrare.

Okontrollerade IKT-utgifter urholkar verksamhetsfinansieringen

Personalens arbetsinsats är helt väsentlig i arbetet inom myndigheterna för inre säkerhet. Den har av olika orsaker ännu inte kunnat ersättas med datateknik eller andra tekniska lösningar. Lyckade tekniska system har möjliggjort nya arbetsmetoder och mer omfattande användning av datateknik. Vid hastighetsövervakning i trafiken har man till exempel mer än förr utnyttjat teknisk övervakning.

Staten har höga kostnader för datasystem, och kostnaderna verkar fortsatt stiga årligen utan att myndigheterna har några sätt att dämpa den årliga ökningen av kostnadsnivån. Men dessa stigande anskaffnings- och driftskostnader täcks med knappa omkostnader utan kompensering som skulle kunna täcka de stigande kostnaderna. Exempelvis kostnaderna för myndigheternas säkra datanät TUVE faller på användarna oavsett om det har beviljats medel för dem. Följden blir att verksamheten anpassas på bekostnad av kostnaderna för datasystem.

Inom den sammantagna inre säkerheten förfogar myndigheterna över många systemprojekt som är nya eller ska förnyas. Vissa IKT-projekt har pågått länge, vissa har inte uppfyllt uppställda förväntningar och krav och vissa har överskridit kostnadsförslagen med besked. Det viktigaste och ekonomiskt sett mest betydelsefulla projektet är datasystemet Vitja, som ska sammanföra och effektivisera polisens och de andra säkerhetsmyndigheternas och straffrättsliga myndigheternas processer men är oskäligt mycket fördröjt. Projektet inleddes under föregående decennium. Därför ser utskottet det som nödvändigt att satsa på dels beställar- och avtalskompetens som behövs, dels systemleverantörernas förutsättningar att uppfylla beställarnas förväntningar och krav på fungerande, användbara, användarvänliga och kompatibla datasystem. I avtalskompetensen ingår också att hantera kostnaderna för drift av IKT-systemen under deras livscykel.

Säkerhetsmyndigheterna bör få egna, separata lokaler

Senatfastigheter är ett statligt affärsverk med uppgift att tillhandahålla statliga ämbetsverk och inrättningar lokaltjänster och annan direkt anknytande service. Senatfastigheter följer sedvanliga företagsekonomiska principer. Senatfastigheters tillgångsposter ägs av finska staten och är i affärsverkets ägarbesittning. Senatfastigheter har totalt cirka 6,2 miljoner kvadratmeter hyreslokaler och närmare 10 000 byggnader. Av dessa utgör polishuset cirka 4 procent och Gränsbevakningsväsendets och Tullens lokaler cirka 3 procent.

Trots att de statliga ämbetsverkens lokalkostnader över lag har sjunkit sker det nu en kraftig uppgång i lokalkostnaderna för de myndigheter som har hand om den inre säkerheten, såsom polisen och Gränsbevakningsväsendet. Det beror enligt en tidigare utredning på att villkoren för verksamheten har förändrats, säkerhetskraven skärpts och myndigheternas byggbestämmelser änd-

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

rats. Dessutom är en stor del av polisens lokaler så gamla att de kräver ombyggnad och en del har allvarliga mögelskador som gör att de inte kan användas. Fastigheternas tekniska kvalitet kommer genom ombyggnaderna att motsvara dagens bestämmelser, vilket enligt uppgift också kommer att påverka hyresnivån. Polisen kan själv inte i någon nämnvärd grad påverka dessa kostnader, eftersom det inte går att gallra mer i servicenätet.

Gränsbevakningsväsendet hyr lokaler inte bara av Senatfastigheter utan även av externa aktörer. Hyresnivån för de lokaler som hyrs av Senatfastigheter har de senaste åren varit oförändrad. Under ramperioden kommer Gränsbevakningsväsendets lokalkostnader likväl att öka, bland annat på grund av utvecklingsprojekt och ombyggnader vid gränsövergångsställen. Enligt uppgift kan Gränsbevakningsväsendet genom egna åtgärder ta hand om de fastigheter det använder till lägre kostnader än i det nuvarande systemet och också bättre sköta servicen.

Ett allvarligt problem är att lokallhyrorna betalas med medel från omkostnadsanslaget. Det inverkar givetvis på att myndigheternas omvärldsvillkor försämrats då lokalutgifternas kostnadseffekter inte beaktas fullt ut. I och med Senatfastigheters redovisning till staten återbetalas en del av verksamhetsfinansieringen till staten, vilket betyder att omkostnaderna kringskärs.

Utskottet anser att kraven på säkerhetsmyndigheternas fastigheter och delvis också fastigheternas läge föranleder ett behov att ordna byggande, underhåll och reparation av fastigheterna i form av en separat lösning. Lokalerna ska inte finansieras med medel från omkostnadsanslagen utan hyreskostnaderna ska täckas fullt ut med öronmärkta resurser för ändamålet.

Kostnadsstrukturen för myndighetsuppgifterna inom den inre säkerheten är starkt personaldominerad, vilket betyder att IKT-utgifter och lokalutgifter som inte budgeterats särskilt måste täckas med medel för personalutgifter som behövs för den egentliga myndighetsverksamheten.

Avsikten är att dämpa ökningen av statens lokalutgifter bland annat genom en effektivare användning av lokalerna. Utskottet lyfter fram frågan i ett bredare perspektiv och framhåller att åtgärderna för ökad utrymmeseffektivitet och de nya arbetsätten (t.ex. multifunktionslösningar) inte får ge negativa konsekvenser för arbetshälsan, arbetsvillkoren, arbetskvaliteten eller effektiviteten. Utskottet betonar att lokalerna bör svara mot arbetsuppgifterna. Exempelvis är arbetet med lagberedningen vid ministerierna krävande och långsiktigt. Arbetslokalerna är inte i sin ordning om personalen tvingas distansarbete därför att arbetsgivaren inte har tillräckligt med lokaler som lämpar sig för arbetsuppgifterna och de individuella behoven. Staten bör inte bara ha en lokalstrategi utan framför allt en arbetsstrategi. En sådan strategi kan få den nuvarande lokalstrategin att framstå i en ny dager.

Utveckling av omkostnadsbudgeteringen

Omkostnadsbudgetering har åtminstone inom säkerhetssektorn lett till att en allt större del av den budgetfinansiering som nominellt är avsedd för egentlig verksamhet går till IKT-utgifter och lokalutgifter. Utskottet menar att man i förväg måste kunna räkna ut med tillräcklig noggrannhet vad som ska åstadkommas med den finansiering som finns till hands. Utskottet menar att man inte inser sakens betydelse i tillräckligt hög grad när besluten fattas om budgetpropositionen.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

Utskottet uttrycker sin djupa oro över att uppfattningen hos finansministeriet, som ju i sista hand ansvarar för ekonomin, enligt utredning till utskottet inte motsvarar uppfattningen hos de myndigheter som ansvarar för verksamheten om den finansiering som behövs för att utföra uppgifterna. Det måste gå att av nyckeltalen för ekonomin och deras genomslag bilda en gemensam och verklighetstrogen bas för information och kalkylering och på den grunden dra enhetliga slutsatser om vad som behövs för verksamheten.

Förvaltningsutskottet och de operativa aktörerna för inre säkerhet har enligt utskottets bedömning en gemensam uppfattning om vad som krävs för att sköta uppgifterna och om tryggheten av de ekonomiska förutsättningarna. Samma uppfattning verkar i hög grad delas av inrikesministeriet. Motsvarande problem med alltför stor skillnad mellan verksamhet och ekonomi återspeglas i riksdagens budgetbehandling och även inom riksdagen.

Förvaltningsutskottet ser det som nödvändigt att det i budgetförfarandet för myndigheterna för inre säkerhet

- specificeras myndighetsvis åtminstone kalkylmässigt vilken finansiering som finns för bland annat anställning av personal, IKT-utgifter och lokalutgifter så att de faktiska förutsättningarna för varje myndighets verksamhet, skötsel av uppgifter och utveckling kan definieras

- genomförs ett eget separat lokalarrangemang för säkerhetsmyndigheterna.

Polisväsendet

Omvärlden

Den totala mängden så kallad traditionell brottslighet har inte förändrats nämnvärt från 1990-talet till i dag. År 2017 anmäldes cirka 460 000 strafflagsbrott till polisen. Antalet trafikbrott som kommit till polisens kännedom är något över 400 000.

Det årliga antalet larmuppdrag är i dag ungefär en miljon, varav ungefär 100 000 inte blir skötta på grund av resursbrist.

Omställningen i polisens handlingsram under innevarande årtionde hänger ihop med en ny typ av kriminalitet och hot. Centrala sektorer för polisen i detta sammanhang är cybersäkerhet, gängbildning, utslagning, utmaningar för polisväsendet i samband med invandring, terrorism och hybridhot.

Inom brottsutredning har utredningsgraden i sin helhet sedan 1990-talet småningom sjunkit allt mer. Den nedgående trenden i fråga om utredningsgraden för exempelvis egendomsbrott beräknas under den närmaste åren sjunka till 35 procent, vilket är mycket lågt. I det ändrade säkerhetsläget tvingas brottsbekämpningen allt tydligare fokusera på kapaciteten för utredning av brott mot liv och hälsa. Utskottet vill inskräpa att resurser måste gå att rikta också till förebyggande verksamhet och framför allt akuta och tidskrävande fenomen såsom våldsam radikaliserings och extremism.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

Att berusningsmedelsbrotten ökar påverkar i stor utsträckning polisarbetet och givetvis hela det finländska samhället. Polisinsatserna har rapporterat att narkotikabruket har blivit synligare i deras distrikt. Det återspeglas i form av olika typer av störningar av ordning och säkerhet, men också i form av egendoms- och misshandelsbrott. Narkotikabruket yttrar sig tydligt i att mängden rattfyllerifall under påverkan av narkotika har ökat.

Lägesbilden för omvärlden visar att uttryckningstiderna fortsatt blir längre.

Det är också beskrivande för handlingsramen att längden på utredningstiderna, som under flera år har ökat, väntas öka också framöver. Det handlar dels om utredning av krävande brottsfall, dels om alltför knappa resurser för utredningen.

Budgetpropositionen

I 2019 års budgetproposition föreslås under momentet för polisens omkostnader ett tillägg på cirka 11 miljoner euro jämfört med innevarande år, det vill säga sammanlagt 746,5 miljoner euro. I budgetpropositionen allokeras 2,5 miljoner euro för förebyggande verksamhet och 3,3 miljoner euro för att stärka polisens servicekapacitet särskilt i glesbygdsområden som är krävande med avseende på uttryckningstiderna.

Utskottet ser nivåhöjningen som positiv trots att den bara delvis korrigerar den situation som tidigare nedskärningar gett upphov till. Inrikesministeriets förslag till finansministeriet var 22 miljoner mer, det vill säga 755 miljoner euro, trots att inte heller det inkluderade den finansiering för EU-ordförandeskapet som Polisstyrelsen föreslagit.

Vidare skär ökade IKT-kostnader, exempelvis för TUVE-projektet, ner resurserna för egentlig verksamhet. Polisen är enligt lag skyldig att använda TUVE-nätet utan att kunna påverka de kostnader som staten tar ut.

Som ovan konstaterats är polisens omkostnader stadda i en kraftig ökning. En motsvarande finansiering ingår varken i budgetpropositionen eller i ramarna för de kommande åren. Lokalkostnaderna beräknas öka från 67,7 miljoner euro 2016 till 86,1 miljoner euro före utgången av 2022. Det beror på 1) byggnadstekniskt ålderstigna lokaler (i vissa lokaler finns allvarliga mögelskador), 2) polisstationer i överensstämmelse med det nya konceptet för polishus, 3) projektet för ombyggnad av lokaler för internerade, 4) höjning av säkerhetsnivån på lokalerna och 5) kopplingar till lokalprojekt inom andra förvaltningsområden.

Med vissa undantag (reservpolis) har det inte heller för lagstiftningsprojekt reserverats finansiering motsvarande personalbehovet till följd av ökade uppgifter. Finansministeriets sektorsansvarige har ansett att storleksklassen på polisens budget ger marginal, och separat finansiering behövs inte för att anställa den extra personal som behövs för enskilda lagstiftningsreformer. Enligt en preliminär kalkyl över kostnadsstrukturen för polisens operativa ledning är polisens finansiella marginal inom ramen för budgetpropositionen endast ett par miljoner euro.

Bland de konsekvenser som ska utredas i lagberedningen finns alltid konsekvenserna för personalen. Polisen är en myndighet som på ett allmänt plan ska övervaka att lagarna efterlevs och får

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

därför regelbundet fler tillsynsuppgifter i ny lagstiftning. I budget- och ramförfarandet brukar polisen trots det inte bli tilldelad de behövliga resurserna för de personaleffekter som beräknats vid lagberedningen. Inbegripet den nya alkohollagstiftningen kommer de uppgifter som polisen får till följd av pågående reformprojekt att utifrån de beräkningar som gjorts vid lagberedningen för nästa år kräva ny personal omfattande ungefär 225 årsverken, vilken dock inte finns att tillgå.

Det är viktigt att stoppa försämringen av insatstiderna för brådskande larmuppdrag och i stället vända utvecklingen. Dessutom måste uppläringsprocenten för brott åter höjas. Inklusiv trafikövervakningen måste övervakningen av tung trafik bli effektivare. Övervakningen av tung trafik anknyter också till bekämpningen av svart ekonomi. Den ökade hastighetsövervakningen med fasta kameror kan inte användas för att utreda om förarna är i form att köra fordon. Det är oroväckande att så mycket som hälften av alla rattfylleribrott begås under påverkan av narkotika.

Med de finansiella resurserna enligt budgetpropositionen måste polisens resurser ofrånkomligen i allt högre grad inriktas på polisens mest brådskande kärnuppgifter, skydd av centrala rättsgoda och särskilda insatsområden. Detta leder till att tillgången och kvaliteten på samt ramarna för polisens basservice försämrats, vilket ytterligare försvagar i synnerhet servicen och säkerheten i glesbygden. Det handlar också här om en utvecklingstrend som har pågått en längre tid. Prioriteringarna har ingen lagfäst grund, utan en del av uppgifterna blir inte skötta i brist på resurser. Prioriteringarna bygger i praktiken på att larmuppdrag som direkt gäller liv och hälsa måste prioriteras som brådskande uppgifter.

I fråga om brottsutredning måste förhindrande och utredning av allvarigare brott prioriteras i förhållande till annan brottsbekämpning. För medborgarna har exempelvis vanliga egendomsbrott betydelse, till exempel lägenhetsinbrott som inträffar ganska ofta. Att en så liten andel av dessa brott och så kallade vardagsbrott blir upklarade bidrar för sin del till att öka medborgarnas otrygghetskänsla.

Brottsligheten och bekämpningen av den har förändrats betydligt på tio år. Kapaciteten för lagövervakningen har ställts under rekordstor press till följd av att personer som deltagit i konflikter i krisområden är verksamma i västländerna, konsekvenserna av internationell organiserad brottslighet sprids och de nya företeelserna inom it-relaterad brottslighet utvecklas snabbt. Den nya situationen kräver en bra lägesbild i realtid och bra samarbete med polismyndigheterna och andra säkerhetsmyndigheter.

Den ökade kostnadsnivån och underskottet i fråga om budgeteringsnivå på lång sikt bidrar till att det är förenat med utmaningar att förnya polisens fordonspark och hålla den i skick.

Polisens personalresurser

I polisens kostnadsstruktur utgör personalutgifterna cirka 70 procent av polisens totala utgifter. I början av innevarande decennium har antalet polismän varit 7 850. Efter det har antalet poliser minskat med ett tiotal procent så att 2017 var antalet poliser 7 148. Under innevarande år har trenden äntligen svängt uppåt och i år ligger antalet på nivån 7 200 poliser.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

Problemet är att polisens uppdrag inte har minskat utan ökat. De hävdvunna polisuppgifterna är oförändrade. Genom lagstiftningen har polisen ständigt ålagts extra uppgifter, men inte fått motsvarande resurser, trots att konsekvenserna enligt anvisningarna om lagberedning ska bedömas också ur denna synvinkel. Bundenhet till ramen innebär att vid utfrågningen motsätter sig finansministeriets sektorsansvarige principiellt de resurser som skulle behövas för extra uppgifter. Det leder i praktiken till att övervakning av ny lagstiftning inte kan skötas på det sätt som har förutsatts när lagen stiftades. Dessutom har polisen i och med den reviderade lagstiftningen om förundersökning och tvångsmedel fått en mängd bland annat processuella tilläggsuppgifter som tar tid. Svåra eller omfattande brottsutredningar kan binda upp arbetsinsatserna hos en betydande personalmängd upp till flera år.

Allt flera brott blir outhärrade eller tar längre tid att utreda. Det händer allt oftare att polisen inte kommer till brottsplatsen. Också utryckningstiderna bedöms fortsatt bli längre.

Utskottet har i sitt betänkande om redogörelsen om den inre säkerheten lagt fast målnivåerna för antalet poliser i det nuvarande säkerhets- och uppgiftsläget fram till 2025 på sammanlagt 7 850 årsverken. I sitt utlåtande FvUU 30/2017 rd har utskottet på grundval av Polisstyrelsens kalkyl antecknat följande årliga målram:

- 7 260 årsverken 2019
- 7 380 årsverken 2020
- 7 500 årsverken 2021
- 7 680 årsverken 2022
- 7 850 årsverken 2023—2025.

Utskottet understryker att polisen behöver en strukturell höjning av ramnivån på lång sikt.

På grundval av erhållen utredning är behovet av tilläggsfinansiering för polisens vidkommande jämfört med 2019 års budgetproposition 22 miljoner euro för att trygga polisens verksamhetsförutsättningar.

Skyddspolisen

För skyddspolisen föreslås i budgetpropositionen för 2019 sammanlagt cirka 42,3 miljoner euro. Utskottet anser att ett tilläggsanslag är motiverat. Det ger möjligheter att skapa beredskap för att verkställa lagstiftningen om civil underrättelseinhämtning. Tilläggsfinansieringen möjliggör i förekommande fall en adekvat ökning av skyddspolisens personalmängd.

Utskottet konstaterar att för att upprätthålla den nationella säkerheten i en verksamhetsmiljö som är under stor förändring krävs det att skyddspolisens verksamhetsförutsättningar säkerställs och kapaciteten utvecklas. Dessa omställningar i omvärlden har hittills inverkat på skyddspolisens samtliga verksamhetssektorer. Med anknytning till att svara mot den förändrade omvärlden vill

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

utskottet inskräpa att skyddspolisen bör ha tillräckliga förutsättningar för att utnyttja befogenheterna enligt den blivande lagen om civil underrättelsehämtning på ett effektivt sätt.

Utskottet ser det som viktigt att skyddspolisen också framöver utvecklar sin organisation och sin verksamhet bland annat genom att utnyttja nya tekniska lösningar och handlingsmodeller och genom att säkerställa personalens kompetens och adekvata lokaler.

Utskottet anser att resurstillskotten i budgetpropositionen bildar en adekvat bas för utvecklingen av skyddspolisens verksamhet under omställningen av omvärldsvillkor och lagstiftning. Men utskottet ser det ändå som viktigt att skyddspolisens finansiering fortfarande stärks under kommande år. En långsiktig stärkning av finansieringen bidrar till att ge relevanta förutsättningar för att nå de lagstadgade målen och utveckla verksamheten på ett planerligt sätt.

Gränsbevakningsväsendet

Utvecklingen av gränsbevakningsväsendet hör till EU:s prioriteter

I säkerhetsläget finns inte heller inom Gränsbevakningsväsendets område några utsikter till en snabb förbättring. Förutsägbarheten i fråga om situationsutvecklingen beräknas förbli svag. Säkerheten har tagits med bland EU:s prioriteter och gränssäkerheten är i fokus för unionens förändrade säkerhetsläge. Att reagera på situationen avkräver Gränsbevakningsväsendet framför att tillräcklig personal, materiel och tillräckliga befogenheter.

Prioritering av ekonomi och uppgifter

För Gränsbevakningsväsendet anvisades i 2017 och 2018 års rambeslut finansiering för anställning av över 200 gränsbevakare. Utskottet ser det som befogat att resursökningen riktas till bevakningen av östgränsen, ökade EU-förpliktelser och garanterande av smidigheten i den växande trafiken till och från Helsingfors–Vanda flygplats.

Utskottet konstaterar att tilläggsanslaget ändå inte påverkar anpassningsbehovet inom Gränsbevakningsväsendet i fråga om andra uppgifter. För att behålla den nuvarande servicenivån och kapaciteten behöver Gränsbevakningsväsendet enligt erhållen utredning en årlig tilläggsfinansiering på 12 miljoner euro. Det har meddelats utskottet att man som anpassningsåtgärder bland annat tvingas stänga sjöbevakningsstationer, spara in på flygtrafiktjänster för helikopterbasen i Åbo och avstå från den operativa driften av bevakningsfartyget Merikarhu. Gränsbevakningsväsendet har dessutom lovat effektivisera sin interna förvaltning genom att koncentrera och gallra i sina stabsfunktioner. Men de åtgärderna räcker enligt uppgift till utskottet inte, utan också mängden transportredskap måste minskas och deras användningstid måste förlängas. I fråga om datasystem och övervakningssystem måste fokus läggas på att ha dagens system i drift på miniminivå.

Gränsbevakningsväsendet har meddelat att man tvingas prioritera sina uppgifter genom att sköta övervakningen av östgränsen på basnivå, säkerheten för gränstrafiken och ledningen av sjöräddningen. Dessutom sköts skyldigheterna inom militärt försvar fullt ut. Utskottet anser att Finland som ett land vid unionens yttre gräns måste kunna sköta sin gränsbevakning med större effektivitet än på basnivå.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

Utskottet fäster i sammanhanget ytterligare uppmärksamhet vid att trafiken vid Helsingfors-Vanda flygplats ökar betydligt snabbare än beräknat. År 2018 har ökningen redan överskridit 20 procent. För att sköta uppgifterna i anslutning till gränsbevakningen och gränstrafiken har Gränsbevakningsväsendet internt huvudsakligen från östgränsen kommenderat gränsbevakare för att täcka den akuta personalbristen vid Helsingfors-Vanda sommaren 2018.

Budgetpropositionen för 2019

Gränsbevakningsväsendet har för skötseln av sina ökande uppgifter föreslagit en anslagsökning på 8,6 miljoner euro för 2019. Inrikesministeriet har för sin del i sitt förslag inkluderat en ökning på 5,8 miljoner euro. Ändå innehåller propositionen endast ett tillägg på 1,8 miljoner euro och en nedskärning på 2,1 miljoner euro i ramen för Gränsbevakningsväsendet.

Tilläggsfinansieringen på 1,8 miljoner euro är avsedd för Helsingfors-Vanda flygplats för granskning av trafiken, som ökat snabbare än väntat. Det meddelas att summan används för anställning av 20 gränsbevakare och för utbildning av 50 gränsbevakare. Utskottet vill framhäva att Gränsbevakningsväsendet för 2020 behöver löneanslag för detta tillskott på 50 personer för att den personal som utbildas ska kunna anställas vid flygplatsen för att granska gränstrafiken.

Den ovan nämnda nedskärningen på 2,1 miljoner euro har varit avsedd för att utbilda gränsbevakare och förnya gränsbevakningsautomaterna och datasystemen för inkörningen av EU:s system för gränspassage (EES) som är schemalagd för 2020. Gränsbevakarna har rekryterats till kurs och anskaffningarna har inletts. Enligt uppgift till utskottet föreligger det en risk att de som redan rekryterats inte kan utbildas för sina uppgifter och att EES-systemet inte kan tas i bruk inom ramen för budgetpropositionen.

Gränsbevakningsväsendet har redan en längre tid beroende på bland annat knappa personalresurser satsat på tekniska system exempelvis i fråga om gränskontroll. Utskottets uppfattning är att teknik som håller på att föråldras måste förnyas regelbundet. Med tekniska lösningar som blir föråldrade går det inte längre att nå de produktivitetsvinster som eftersträvas. Men de ger ändå upphov till bestående kostnader. Utskottet betonar att säkerhetsmyndigheternas tekniska lösningar måste uppfylla höga säkerhets- och kapacitetskrav. Den teknik som används vid bevaknings- och räddningsuppdrag och säkerhetsuppgifter måste vara funktionssäker och i gott skick.

Gränsbevakningsväsendet inledde redan på 1990-talet byggandet av koncentrerade tekniska kontrollsystem vid östgränsen och i havsområdet. Systemens tekniska konstruktion är fortfarande baserade på lösningar som utvecklats på 1990-talet. Därför anser utskottet att det är befogat att Gränsbevakningsväsendet har ett behov av att förnya systemens föråldrade teknik, öka dataöverföringskapaciteten, öka förmågan att använda flyttbara och rörliga sensorer och att skydda dem på behörigt sätt. I synnerhet systemen för säkerhetsmyndigheterna vid riksgränsen bör vara funktionssäkra och skyddade mot många slags hot. Kostnaderna för förnyandet beräknas 2020—2023 uppgå till 48 miljoner euro. Exempelvis Estland bygger enligt uppgift ett tekniskt gränskontrollsystem vid sin 170 kilometer långa östra landgräns för cirka 190 miljoner euro.

I sammanhanget bör man ytterligare notera att två av Gränsbevakningsväsendets bevakningsflygplan når 30 års användningsålder 2025. I genomsnitt används luftfartyg i kommersiell trafik i

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

20—25 år. Den höga driftslivslängden sänker planens användningsgrad och höjer driftskostnaderna. Utskottet erfar att det redan nu finns problem med servicetjänster och tillgång på reservdelar. Gränsbevakningsväsendet har inlett en utredning om att ersätta kapaciteten. Totalkostnaderna beräknas uppgå till sammanlagt 40 miljoner euro under perioden 2022—2025.

Vid sakkunnigutfrågningen har det tagits upp att Senatfastigheter har meddelat Gränsbevakningsväsendet att fastighetsbolaget inte längre kan utföra renoveringar som hör till ägaransvaret utan höjning av kapitalhyran. Det har rapporterats i klara ordalag till utskottet att under tio år har lokaler som Senatfastigheter tillhandahåller för Gränsbevakningsväsendet tillåtits förfalla till odugligt skick. Gränsbevakningsväsendet har exempelvis i Imatra tvingats överföra personal på egen bekostnad till andra lokaler där det inte finns problem med inneluften. Situationen är inte acceptabel. Också för kapitalhyrorna behövs tilläggsfinansiering ifall Senatfastigheters nuvarande verksamhetsmodell överhuvudtaget kan fortsätta. Försvarmakten har enligt uppgift i 2016 års budget fått ett tilläggsanslag på 36 miljoner euro av motsvarande orsak för hyreshöjningar förorsakade av Senatfastigheters eftersatta underhåll. De preliminära bedömningar av tilläggsanslaget som presenterats för utskottet uppgår för Gränsbevakningsväsendets del till cirka 10 miljoner euro utöver den hyreshöjning på 900 000 euro som genomfördes i början av 2018. Dessa hyreshöjningar höjer andelen fastighetsutgifter av Gränsbevakningsväsendets omkostnader från nuvarande 10 procent till cirka 15 procent. De kända hyresförhöjningarna motsvarar kostnaden för ungefär 180 årsverken.

Gränsbevakningsväsendet utreder för närvarande på vilket sätt högsjöbevakningsfartygens funktionsförmåga på lång sikt bäst kan tryggas. Gränsbevakningsväsendets högsjöbevakningsfartyg Tursas togs i bruk 1986 och Uisko 1987. Ett alternativ till totalrenovering av fartygen är att skaffa två nya högsjöbevakningsfartyg. En utredning i ärendet blir klar under hösten.

Enligt utredning till utskottet är Gränsbevakningsväsendets behov av tilläggsfinansiering jämfört med budgetpropositionen för 2019 för att sköta de här ökade uppdragen 5,8 miljoner euro, för kontroll och övervakning vid Helsingfors-Vanda flygplats samt inkörning av EES-systemet och kompensation för nedskärning i ramen 2,1 miljoner euro, för förnyande av teknisk apparatur 2 miljoner euro och för lokalkostnader 11,9 miljoner euro, totalt således 20,7 miljoner euro.

Tullen

Utskottet konstaterar att Tullen redan en längre tid har tvingats minska sin personalmängd. Efter att statens produktivhetsprogram inleddes är minskningen från 2006 till slutet av innevarande år totalt cirka 720 årsverken. Talet inkluderar en överföring av ungefär 200 årsverken till skatteförvaltningen i samband med överföringen av bil- och punktbeskattningen 2017.

På grundval av erhållen utredning har Tullen ändå förmått anpassa sin verksamhet planenligt trots personalminskningen med hjälp av digitalisering av kundtjänster och målorienterad tillsyn. Den knappa finansieringen har i vilket fall som helst tvingat Tullen att lämna en del av de uppgifter som skulle ha krävt mer personal oavklarade, vilket har försvårat förmågan att skapa ny kompetens som behövs för att ta i bruk ny teknik.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

Som en positiv omständighet nämner utskottet att Tullen under innevarande år har klarat av att stabilisera sin personalmängd till nivån i slutet på föregående år på cirka 1 860 årsverken. Tullen har för första gången på länge klarat av att kompensera personalbortfallet planenligt inom de uppgifter och med en sådan kompetensprofil som behövs mest.

I budgetpropositionen för 2019 är anslaget för Tullens omkostnader 167 miljoner euro. Summan är 1,5 miljoner euro större än enligt 2018 års budget inklusive den första tilläggsbudgeten för innevarande år. Trots den nominella ökningen av anslagen för omkostnader blir de faktiska anslagen för verksamheten delvis för låga. För nästa år beräknas det att genomförandet av register över bank- och betalkonton enligt femte direktivet mot penningtvätt kräver en finansiering på cirka 4 miljoner euro för Tullens del. Det innebär att Tullen tvingas täcka denna summa med reservationsanslag från tidigare år.

Tullen har föreslagit tilläggsanslag både för innevarande och nästa år för bekämpning av den afrikanska svinpesten, men finansiering har inte beviljats.

Förhandlingar mellan Storbritannien och Europeiska unionen om Storbritanniens utträde ur EU i slutet av 2019 pågår fortfarande. Beroende på resultaten av förhandlingarna kan konsekvenserna av Brexit för tullverksamheten vara betydande. På grund av att förhandlingsresultaten är osäkra har inga bedömningar om tilläggskostnader ännu gått att presentera.

Nödcentralsverket

Nödcentralsverkets anslag för nästa år är 51 miljoner euro i budgetpropositionen. Positivt är att anslaget är omkring 1,1 miljoner större än 2018. Men Nödcentralsverkets omkostnader håller ändå på att öka markant och kostnaderna för drift, underhåll och utveckling av datasystem ökar också nästa år mer än tilläggsfinansieringen täcker i och med att det nya nödcentralsdatasystemet Erica äntligen tas i bruk. På grund av sambruket av nödcentralsdatasystemet beräknas också användarmängden och användningsbehovet fortsatt öka.

Enligt uppgift till utskottet ska det nya nödcentralsdatasystemet tas i bruk stegvis från och med slutet av 2018. Målet är att det nya systemet är i bruk i alla nödcentraler och i myndigheternas samtliga verksamhetsställen senast våren 2019. I och med det knyts nödcentralsverksamheten samman i ett rikstäckande nätverk. Men Nödcentralsverket tvingas ändå upprätthålla det nuvarande nödcentralsdatasystemet som reservsystem fram till sommaren 2019. För den tiden kommer kostnaderna för att samtidigt driva två datasystem att förorsaka verket kostnader på cirka 2,5 miljoner euro.

De årliga drifts- och underhållskostnaderna är ungefär 3,2–3,6 miljoner euro högre än nu. Dessutom kommer verkets IKT-kostnader att stiga när nödsamtalen överförs till säkerhetsnätet TUVE och när nödsamtalen övergår från att vara analoga till att vara digitala.

Förvaltningsutskottet har redan tidigare fastställt att Nödcentralsverkets minimipersonalmängd ska vara 600 årsverken. Samma nivå har inrikesministeriet gått in för. Utskottet har fastställt denna resursnivå med beaktande av de fördelar som förväntas av det nya datasystemet Erica.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

Det är riktigt att Nödcentralverket under hela sin existens har haft svårigheter med att få tag på utbildad personal. De nuvarande systemet för utbildning av nödcentraloperatörer producerar inte tillräckligt med utbildad personal för verkets behov. År 2014 har verket haft 650 anställda. Prognosen för utfallet av antalet årsverken innevarande år är 584.

Med nuvarande utbildningsmängd kommer verket inte att nå de uppställda målen för personalmängden. Det finns inte heller några reserver för att reagera på oväntade arbetstoppar. Särskilt krävande är personalsituationen för närvarande vid nödcentralerna i Kervo och Åbo. Verket skulle omedelbart kunna anställa 35 nya nödcentraloperatörer om det skulle finnas utbildad personal. På grund av personalunderskottet har förekomsten av långa väntetider för nödcentralssamtal ökat under året med mer än en tredjedel jämfört med tidigare.

Nödcentralverksamheten är beroende av både personal och IKT. I och med det nya nödcentralssystemet och den allmänna kostnadsutvecklingen inom IKT finns det också ett starkt tryck på höjda IKT-kostnader inom verket under de kommande åren. Problemen med tillgången på nödcentraloperatörer hotar för sin del verkets funktionsförmåga vid samtalsanhopning och störningar samt sommartid under den normala semesterperioden. Den svåra personalsituationen får återverkningar också i form av en stor mängd sjukfrånvaro; mängden har nästan fördubblats jämfört med statsförvaltningens genomsnitt.

De anslag som föreslås för Nödcentralverket i budgetpropositionen möjliggör inte upprätthållande av den nuvarande personalstyrkan och servicenivån. Anslagsunderskottet innebär att personalstyrkan enligt Nödcentralverkets meddelande måste reduceras med upp till 100 personer. Nödcentralverkets anslagsbehov är påtagligt små i förhållande till verkets centrala roll i fältet av den inre säkerheten och som producent av grundläggande säkerhetstjänster för medborgarna. Att nödcentralverksamheten är smidig har direkta återverkningar också på tillgången till tjänster hos de myndigheter som anlitar nödcentraltjänsterna såsom polisen, räddningsväsendet och social- och hälsovårdsväsendet.

På grundval av erhållen utredning är behovet av tilläggsfinansiering för Nödcentralverkets vidkommande jämfört med 2019 års budgetproposition sammanlagt 6,8 miljoner euro för att täcka IKT-utgifterna och för personalutgifterna.

Invandring och integration

Behandling av asylansökningar, mottagningsverksamhet och frivillig återresa

Migrationsverket

Antalet asylsökande har minskat betydligt jämfört med 2015, då över 30 000 personer sökte asyl i Finland. Mellan januari och september i år ansökte runt 3 000 om asyl. Av dessa är 53 procent nya ansökningar och nästan hälften nya ansökningar av personer som fått avslag. I budgeten för 2019 har anslag reserverats för 4 000 nya asylansökningar och för 1 800 ansökningar som aktualiseras på nytt. Utskottet noterar att andelen upprepade ansökningar är stor av alla asylansökningar och ser det som positivt att inrikesministeriet utreder huruvida antalet upprepade ansökningar kan påverkas genom ändrad lagstiftning.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

Migrationsverket har i år fattat sammanlagt cirka 4 700 asylbeslut. Av alla beslut om internationellt skydd som fattades 2018 var 45 procent positiva och 30 procent negativa (19 procent lämnades utan prövning och 7 procent förföll). Runt 2 700 sökande väntar på ett första beslut. Vid förvaltningsdomstolarna är över 5 000 besvär anhängiga över beslut om internationellt skydd.

I budgetpropositionen föreslås ett omkostnadsanslag på 28,611 miljoner euro för Migrationsverket och de statliga flyktingförläggningar som hör till verket. Migrationsverket når i år upp till uppskattningsvis 900 årsverken, och nästa år väntas antalet minska med 40. Utskottet konstaterar att förändringarna i antal sökande kan förändra situationen och resursbehovet. Migrationsverket har också i övrigt fått fler uppgifter under de senaste åren. Genom utveckling av asylprocessen har Migrationsverket tagit över uppgifter som tidigare sköts av polisen och Gränsbevakningsväsendet, däribland den asylutredning som görs i början av asylprocessen. Överföringen av uppgifterna till Migrationsverket har gjort handläggningen av nya asylansökningar klarare och snabbare. Om verket nu måste göra sig av med alltför mycket personal och kompetens, och antalet asylsökande senare ökar på nytt, finns det risk för en upprepning av 2015—2016 års rekryteringsituation. Enligt uppgift har verket i dag bättre förutsättningar att förutse hur många nya asylsökande det kommer.

Utskottet anser att Migrationsverkets finansieringsläge för de kommande åren inget bekymmer. Verket förfogar nästa år över anslag som överförts från tidigare år, men efter det måste anslagets tillräcklighet granskas. Utskottet fäster uppmärksamhet vid att exempelvis verksamheten vid den nya förvarsenheten för utlännningar som ska inrättas vid Uleåborgs förläggning 2019 finansieras med den nämnda överförda posten. För förvarsenhetens verksamhet behövs en årlig finansiering på cirka 2 miljoner euro.

I ärenden som gäller internationellt skydd, invandring och medborgarskap utnyttjar verket de möjligheter digitaliseringen ger. Med hjälp av det förvaltningsgemensamma datasystemet för elektronisk behandling av utlänningsärenden (UMA) kan ärendehantering automatiseras. Under de närmaste åren kommer systemet att kompletteras med elektroniska tjänster som produceras av kunder och samarbetsparter och lämpar sig för deras behov. För verkets projekt ”Ett smart digitalt ämbetsverk” reserveras för nästa år 2 miljoner euro.

Mottagningsverksamhet

För mottagande av flyktingar och asylsökande (26.40.21) föreslås 127,601 miljoner euro och för stöd till mottagningsverksamhetens kunder (26.40.63) föreslås totalt 32,120 miljoner euro. Anslagsbehovet väntas minska med cirka 24 miljoner euro jämfört med 2018. Under 2019 väntas antalet personer inom mottagningsverksamheten minska till i genomsnitt 10 000 personer (cirka 11 000 i september 2018).

Utskottet ser det som viktigt att utgiftsnivån för mottagandet bevakas och att kapaciteten granskas fortlöpande. I september 2018 hade Finland 43 förläggningar och 6 enheter för ensamkommande minderåriga. Vid utgången av 2016 hade flyktingförläggningarna sammanlagt 16 308 platser. År 2019 uppskattas talet vara cirka 6 270. Avsikten är att dimensionera inkvarteringskapaciteten så att den motsvarar behoven av inkvartering. Beläggningsgraden vid förläggningarna är för närvarande 89 procent i vuxenheterna och 55 procent i enheterna för minderåriga.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

Kostnadseffektiviteten för verksamheten vid förläggningarna mäts genom priset för ett inkvarteringsdygn, vilket stadigt har sjunkit sedan 2015. På grundval av utfallet i början av 2018 ser det ut som att målet (55 euro) kommer att nås. Utskottet ser det som viktigt att kostnadseffektiviteten fortfarande förbättras.

Utskottet påpekar att utöver antalet sökande och en smidig handläggning av asylansökningar påverkas mottagningsutgifterna också av hur snabbt besluten tillkännages, hur lång tid behandlingen i förvaltningsdomstolarna tar, hur snabbt de som fått avslag kan återsändas, hur det frivilliga återvändandet fungerar och hur snabbt de som fått uppehållstillstånd flyttar till kommuner. Sammantaget är det således centralt att även bland annat polisen och domstolsväsendet ges tillräckliga resurser. Utskottet behandlar överflyttningen av dem som fått uppehållstillstånd till kommunerna särskilt nedan.

Frivillig återresa

I budgeten för 2017 avskildes anslaget för frivillig återresa till ett eget moment (26.40.22), vilket är en tydlig lösning med tanke på fördelningen och uppföljningen av anslaget. Frivillig återresa är ett viktigt sätt att påskynda och stödja återresan för asylsökande som fått avslag på sin ansökan eller som återtagit sin ansökan. Frivillig återresa stöds genom betalning av resekostnader och resebidrag om den återvändande personen är i behov av stöd och inte kan betala återresan själv. Bestämmelser om beloppet av bidraget för frivillig återresa utfärdas genom förordning av statsrådet. Enligt utredning till utskottet motsvarar antalet som ansöker om frivillig återresa inte förväntningarna. År 2017 utnyttjade 1 422 personer möjligheten till frivillig återresa. Under innevarande år har mängden fortsatt minskat.

Avsikten har varit att göra frivillig återresa mer lockande genom att temporärt höja bidraget för återresa fram till slutet av 2018. En ytterligare höjning övervägs. Migrationsverket har med stöd av EU-bidrag dessutom anställt rådgivningspersonal vid förläggningarna. I budgetpropositionen föreslås under momentet för frivillig återresa ett anslag på 4,830 miljoner euro för 2019.

Utskottet framhåller att bekämpningen av illegal vistelse i landet måste effektiviseras genom de till buds stående medlen. Tillsynen måste effektiviseras och de som fått ett negativt beslut om uppehållstillstånd måste så effektivt som möjligt hänvisas till frivillig återresa. Om den frivilliga återresan inte utfaller problemfritt måste påtvingat återvändande effektivt tillgripas.

Integration

Integrationsmedel till kommunerna

Den uppskattade ökningen av antalet asylsökande måste beaktas i anslagen för integration. För 2019 föreslås det ett anslag om cirka 222 miljoner euro för statlig ersättning till kommunerna för integration (32.70.30). Förslagsanslaget är 21 miljoner euro mindre än i budgeten för 2018. Uppskattningsvis sammanlagt 20 370 personer kommer att beröras av de kalkylerade ersättningarna nästa år, medan antalet i år är 20 830 personer.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

Staten ersätter de kostnader som kommunen orsakas av mottagningen av flyktingar enligt en kalkylerad grund eller enligt de faktiska kostnaderna. Kostnader för utkomststöd under högst tre år, specialkostnader inom social- och hälsovården under högst 10 år, ordnande av tolkning utan tidsgräns samt kostnader för omsorg om minderåriga som kommit utan vårdnadshavare till dess att den unga personen fyller 21 år ersätts enligt de faktiska kostnaderna. Beräkningen och utbetalningen av det grundläggande utkomststödet överfördes till FPA den 1 januari 2017 och ersättningen för det grundläggande utkomststödet betalas till FPA i stället för till kommunerna.

Arbetskraftspolitisk integrationsutbildning

Anslaget för offentlig Arbetskrafts- och företagsservice (32.30.51) används bland annat för upphandling av integrationsutbildning som ordnas som Arbetskraftspolitisk utbildning. Av anslaget under momentet beräknas 61,43 miljoner euro gå till integrationsutbildning nästa år. Antalet asylsökande som fått uppehållstillstånd uppskattas till cirka 4 050 år 2019. I integrationsutbildningen deltar förutom asylsökande som fått uppehållstillstånd även personer som fått uppehållstillstånd på andra grunder (t.ex. familjeband, flyktingkvot).

Utskottet har upprepade gånger påpekat att väntetiden för integrationsutbildning är flera månader på de flesta orter och konstaterat att behovet av mera resurser är uppenbart. Utskottet ser det därför som positivt att anslagen för integrationsutbildning enligt erhållen utredning för närvarande bättre än förr motsvarar mängden invandrarbefolkning och att det går snabbare att bli antagen till utbildningen. På senare tid har väntetiden till integrationsutbildning varit 2,5 månader från det att den inledande kartläggningen lämnats in. Integrationsutbildningen är ett viktigt verktyg i integrationen av vuxna invandrare, och därför är det fortfarande väsentligt att ge akt på hur många som deltar i integrationsutbildning och hur många som väntar på att få delta och hur anslaget räcker till. Satsningar behövs särskilt på inledande integrationsåtgärder.

Kommunplatser

Målet är att främja placeringen i kommunerna av personer som får internationellt skydd genom att man effektiviserar systemet med ersättningar till kommunerna och intensifierar samarbetet mellan statsförvaltningens olika aktörer och kommunerna. Utskottet har i sina tidigare budgetutlåtanden ansett att de kalkylerade ersättningarna förutom andra åtgärder gradvis ska höjas under regeringsperioden så att eftersläpningen korrigeras.

Målet för 2019 är 3 200 kommunplaceringar. Om avtalsbaserade kommunplatser inte kan fås kommer personer som fått uppehållstillstånd att stanna kvar och vänta på förläggningar, vilket ökar förläggningarnas kostnader. Enligt uppgift väntar för närvarande cirka 550 asylsökande som fått uppehållstillstånd på en kommunplats vid förläggningarna. Den genomsnittliga tiden från det att en sökande fått uppehållstillstånd till det att han eller hon får en kommunplats är tre månader. Målet för nästa år är att förkorta tiden till två månader. Enligt utredning har förflyttningen till kommunerna snabbats upp en aning. Flyttningen till kommunerna sker i huvudsak med bistånd av förläggningarna eller genom att den sökande själv skaffar bostad. NTM-centralerna har inte lyckats förhandla fram tillräckligt med kommunplatser.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

Om personer som fått uppehållstillstånd stannar på förläggningen en längre tid kan följden dessutom bli att de kommuner där förläggningarna finns blir deras hemkommuner. Då kan konsekvenserna för de här kommunernas verksamhet och ekonomi bli betydande. Bland dem som fått uppehållstillstånd pågår dessutom en självständig flyttningsrörelse inom landet i synnerhet till huvudstadsregionen och de största tillväxtcentrumen, där trycket på servicesystemet och dess kostnader därmed ökar. Om kommunerna avtalar om kommunplatser med NTM-centralerna blir flyttningen kontrollerad och integrationen planerbar och även tredje sektorn kan då medverka på ett mer koordinerat sätt. På så sätt kommer integrationen i gång snabbare och då sparar samhället in på de samlade kostnaderna. Utskottet ser det som angeläget att effekterna av de integrationsfrämjande åtgärderna bevakas och utvärderas.

Den kommunala ekonomin

Finlands ekonomi visar en tydlig stigande trend och bnp-tillväxten väntas fortsätta också de närmaste åren, om också något långsammare. Enligt preliminära bokslutsuppgifter stärktes den kommunala ekonomin ytterligare 2017. Kommunernas och samkommunernas sammanlagda årsbidrag var 3,9 miljarder euro, alltså totalt cirka 540 miljoner euro mer än 2016. Också kommunkoncernernas sammanlagda årsbidrag stärktes tydligt.

Den positiva utvecklingen i kommunekonomin har framför allt varit baserad på en stärkning av kommunernas årsbidrag eftersom samkommunernas årsbidrag 2017 minskade med cirka 30 miljoner euro. Att kommunekonomin stärks beror på många faktorer. Kommunernas egna effektiviseringsåtgärder har i detta avseende varit betydande.

Trots att kommunekonomin sammantaget har stärkts, fortgår kommunernas ekonomiska särutveckling. Skillnaderna mellan kommunerna är fortfarande stora. Enligt preliminära bokslutsuppgifter var räkenskapsperiodens resultat 2017 negativt hos 51 kommuner och årsbidraget var negativt hos fyra kommuner. Hos sammanlagt 23 kommuner uppvisade balansräkningen underskott.

Enligt utvecklingsprognosen för den kommunala ekonomin försvagas kommunekonomin något 2018. År 2019 beräknas kommunekonomin resultat förbättras något och även årsbidraget väntas stärkas en aning. Effekterna av statens åtgärder i anslutning till 2019 års budget beräknas försvaga kommunekonomin med cirka 254 miljoner euro. Till det bidrar framför allt justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna och frysningen av statsandelsindexet enligt regeringsprogrammet. Statsbidragen till kommunerna och samkommunerna uppgår till sammanlagt 10,5 miljarder euro, av vilket andelen statsandelar för basservice (28.90.30) är knappa 8,5 miljarder euro.

Regeringen har uppställt målen i fråga om finansiell ställning för de offentliga finanserna och delsektorerna enligt de begrepp som används i nationalräkenskaperna. Målet för kommunekonomin i fråga om lokalförvaltningens nettokreditgivning är ett underskott på högst 0,5 procent i förhållande till totalproduktionen 2019. Prognosen för nettokreditgivningen är -0,3 procent i förhållande till bnp. Målet är enligt prognosen på väg att bli uppnått.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

Förvaltningsutskottet vill betona vikten av att iaktta finansieringsprincipen mellan staten och kommunerna. När det föreskrivs om kommunernas uppgifter måste det ses till att kommunerna har faktiska förutsättningar att klara av sina åligganden. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis räcker det inte med att bedöma utfallet av finansieringsprincipen på hela kommunsektorns nivå, utan effekterna måste också granskas med avseende på den enskilda kommunens situation.

Förvaltningsutskottet ser det som viktigt att budgetpropositionen innehåller tilläggsfinansiering för beredningen och verkställandet av vårdreformen. Tilläggsfinansieringen för 2019 tillsammans med de tidigare gjorda budgetavgörandena uppgår till sammanlagt cirka 598 miljoner euro åren 2017—2019. Utskottet vill påminna om att också kommunerna och samkommunerna har medverkat i beredningen med egen finansiering.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottet föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 23.10.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf
vice ordförande Timo V. Korhonen cent
medlem Pertti Hakanen cent
medlem Mika Kari sd
medlem Kari Kulmala blå
medlem Antti Kurvinen cent
medlem Sirpa Paatero sd
medlem Olli-Poika Parviainen gröna
medlem Juha Pylväs cent
medlem Veera Ruoho saml
medlem Wille Rydman saml
medlem Joonas Räsänen sd
medlem Matti Semi vänst
medlem Mari-Leena Talvitie saml
medlem Tapani Tölli cent.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto
utskottsråd Minna-Liisa Rinne
plenarråd Henri Helo.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd Avvikande mening 1

AVVIKANDE MENING 1

Motivering

Den inre säkerheten

Som det konstateras i förvaltningsutskottets relativt skarpt formulerade betänkande, löper resursnivån för myndigheten för inre säkerhet genomgående vid smärtgränsen. Säkerheten kräver arbetskraft. Det är en samhällssektor som inte kan automatiseras. Myndighetsansvaret kan inte heller läggas ut. Därför förutsätter vi att såväl polisen, skyddspolisen, Gränsbevakningsväsendet, nödcentralen, räddningsväsendet som Tullen tillförsäkras tillräckliga personalresurser på lång sikt så som det definieras i redogörelsen för den inre säkerheten.

Vi är särskilt bekymrade över polisens resurser för dold brottslighet, undersökning av drogrelaterad brottslighet, bekämpning av svart ekonomi och ekobrott. Ofta lider dessa funktioner när polisen tvingas prioritera sina uppgifter. Ju fler brott som blir outredda, desto fler begås, och desto mer raseras medborgarnas tilltro till rättsstaten. En sådan utveckling har vi inte råd med.

En utmaning för sig är myndigheternas växande uppgiftsfält. När uppgifterna blir fler följer inte finansieringen med. Exempelvis de tilläggsresurser som dåvarande inrikesminister Risikko på sin tid utlovade polisen för de extra uppgifter som alkohollagen medför låter fortfarande vänta på sig.

Dessutom vore det i budgeteringen motiverat att differentiera IKT- och lokalutgifterna från myndigheternas omkostnader så som föreslås i förvaltningsutskottets betänkande. Det är inte hållbart att finansiera ökande IKT- och lokalkostnader med omkostnadsmedel.

Den kommunala ekonomin

Som det konstateras i programmet för kommunernas ekonomi var kommunalekonomin stark i fjol. Ett starkt konjunkturläge, kommunernas egna effektiviseringsåtgärder och statens utgiftsminskande finanspolitik har primärt inverkat på att kommunalekonomin sammantaget i fjol nådde det bästa resultatet i historien.

Men skillnaderna mellan kommunerna förblir betydande. En central orsak till ekonomiläget i de svagare kommunerna var statens nedskärningar i statsandelarna. Det beräknas i programmet för kommunernas ekonomi att åren 2019 och 2020 är penningflödet för verksamhet och investeringar positivt endast i kommungruppen med över 100 000 invånare, medan det i alla övriga storleksgrupper är negativt bägge åren.

År 2019 försvagar statens beslut kommunernas inkomstunderlag med grovt räknat cirka 300 miljoner euro. Kommunernas statsandelar reduceras av bland annat följande: indexfrysningarna för statsandelar 91 miljoner euro, den dubbla nedskärningen genom justeringen av kostnadsfördelningen av en besparing motsvarande den sänkta semesterpenningen 59 miljoner euro, den nya konkurrenskraftsavtalsnedskärningen 29 miljoner euro och föregripande nedskärningar av statsandelar för koncentring av specialiserad sjukvård, närstående- och familjevård med mera

Utlåtande FvUU 29/2018 rd

Avvikande mening 1

33 miljoner euro. Sammanlagt stiger nedskärningen av statsandelar till 254 miljarder euro. Visserligen balanseras läget av utjämnningen av skatteinkomster. Samtidigt snedvrider denna lägesbilden. Faktum är likväl att statsandelarna skärs ned i svindlande takt.

Det är problematiskt att staten beskär kommunerna på besparingarna av den sänkta semesterpenningen för konkurrenskraftsavtalet i två omgångar. Först skars besparingen direkt i statsandelarna, och nu skärs den för andra gången av statsandelarna i och med justeringen av kostnadsfördelningen. På samma sätt problematiskt är det att staten i och med de föregripande statsandelsnedskärningarna också pungslår kommunerna på grundval av sparbeslut som inte motsvaras av besparingar i kommunerna.

Vidare reduceras statsandelen med allmän täckning för basservice av ny allokering för att främja digitalisering (30 miljoner) och behovsprövad höjning av statsandel (10 miljoner). Dessa pengar dras således av finansieringen med allmän täckning för basservice och de antas bli utdelade som bidrag för sagda användningsändamål.

Att ekonomin snabbt återhämtar sig har förbättrat sysselsättningen, men arbetslösheten har inte gått ner lika snabbt. Särskilt långtidsarbetslösheten har förblivit hög. Matchningsproblemet i fråga om arbetskraft och den höga arbetslösheten är koncentrerad till de större urbana regionerna, och av dessa omfattas vissa av regionala försök. De har på kort tid nått mycket goda resultat. Samarbetet mellan olika aktörer har utvecklats i gynnsam riktning i försöksområdena och vissa verksamhetsmodeller har redan etablerat sig. Särskilt betydande är att situationen för svårssysselsatta personer förbättras inom försöksområdena. Det är realistiskt att vänta sig att försöket leder till att upp till 10 000 huvudsakligen långtidsarbetslösa sysselsätts under de två kommande åren.

I detta läge bör välfungerande försök föras vidare i stället för att de upphör och ger upphov till en onödig och med avseende på främjandet av sysselsättningen skadlig administrativ omställning. Beslutet om att fortsätta försöken ger inga tilläggskostnader, inverkar positivt på hela den offentliga ekonomin och tillför andra parter sysselsättningsinsatser ökad effektivitet.

Avvikande mening

Vi föreslår

att finansutskottet ökar moment 28.90.30 Statsandel till kommunerna för ordnande av bas-servicen med 254 000 000 euro för att återta överdimensionerade nedskärningar och kompensera kommunerna för effekterna av konkurrenskraftsavtalet,

moment 28.10.02 med 2 100 000 euro till Tullen för bekämpning av svart ekonomi,

moment 26.10.01 med 3 000 000 euro till polisen för bekämpning av svart ekonomi

och att finansutskottet i övrigt beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd
Avvikande mening 1

Helsingfors 23.10.2018

Sirpa Paatero sd
Mika Kari sd
Joonas Räsänen sd

Utlåtande FvUU 29/2018 rd Avvikande mening 2

AVVIKANDE MENING 2

Motivering

Sannfinländarna vill sikta och satsa på Finland och finländarna genom att erbjuda vårt land en ny, bättre och mer rättvis riktning, inte bara för nästa år eller följande valperiod, utan också för en tid över valperioderna. Det kräver omstrukturering och nytänk, för att de nuvarande olägenheterna i vårt samhälle ska kunna korrigeras och utvecklingen mot ojämlikhet, som delar medborgarna, ska kunna stoppas.

Finländarnas nationella fördel är alltid kärnan i sannfinländarnas politik, och utgångspunkt för den. Vi erbjuder finländarna arbete, trygghet och rättvisa. Ingen lämnas ensam. Alla finländare garanteras goda förutsättningar för framgång genom arbete och företagsamhet.

Kostnaderna för invandringen

Kostnaderna för den humanitära invandringen räknas i miljarder. Sannfinländarnas mål är att den för Finland skadliga invandringen ska upphöra. I det sannfinländska Finland är principen den att man får bestående uppehållstillstånd genom att försörja sig själv och sin familj med eget arbete varvid samhället inte behöver bekosta uppehållet. Behovsprövningen av arbetskraft måste bevaras och kraven på medborgarskap skärpas.

Finland bör med snabb tidsplan göras till ett oattraktivt land för sådan invandring som försvagar försörjningskvoten och belastar samhällsekonomin. Åtgärderna måste inledas omedelbart, eftersom Finland i jämförelse med de nordiska länderna och talrika andra länder i Europa har den slappaste asylpolitiken.

Mottagningspenning

De behövliga åtstramningarna av asylpolitiken inverkar snabbt på bland annat mottagningskostnaderna. Dessutom har styckkostnaderna ännu inte gått att räkna ut tillräckligt när det granskas hur mycket exempelvis ett dygn i en förläggning kostar.

Finland bör med snabb tidsplan göras till ett oattraktivt land för sådan invandring som försvagar försörjningskvoten och belastar samhällsekonomin. Åtgärderna måste inledas omedelbart, eftersom Finland i jämförelse med de nordiska länderna och talrika andra länder i Europa har den slappaste asylpolitiken.

Att Finland betalar pengar utan motprestation är en huvudsaklig attraktionsfaktor för asylsökande. Därför måste stöden gallras. Mottagningspenning eller annat sådant stöd som betalas före asylbeslutet måste i praktiken dras in och ersättas med erbjudande av endast mat, logi och kläder och annat nödvändigt. Det blir inte heller ett konstitutionellt problem eftersom tillräcklig försörjning i så fall garanteras.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd Avvikande mening 2

Integration

Invandringen har skapat en verksamhetssfär för såväl den offentliga som den privata sektorn, som fortsätter att stärkas och utvidgas. Integrationspolitiken är ett beskrivande exempel. Ju mer invandring, desto mer integration. Ju mer integration, desto mer invandringsrelaterad byråkrati och kulturell mångfald.

Integration kallas av hävd alla åtgärder som riktas särskilt till invandrare. Till gruppen hör allt från arbetskraftstjänster och undervisning i kultur, språk och läsfärdigheter till idrotts- och genusfostran och allmän motivering. Också utarbetandet av integrationsplanen i sig har setts som en integrationsåtgärd.

Integrationens problem är invandringens problem. De här frågorna kan inte skiljas från varandra.

Den finländska integrationen som betonar organisationers roll och olika projekt ökar problemen ytterligare — aktörerna får i praktiken själva bestämma hur integrationen har lyckats. I allmänhet handlar det om delaktighet, ickediskriminering och likabehandling. Det är uppenbart att sådant inte kan vara objektivt eller nyttigt med avseende på helheten.

Den enklaste indikatorn på integration är självfallet sysselsättning. Det finns gott om material och siffror. År 2016 hade omkring fem procent av de som genomgått integrationsutbildning övergått till arbetsmarknaden tre månader efter att utbildningen upphörde. En tredjedel väntade som arbetslösa arbetssökande på att förflyttas till nästa tjänst och något över hälften hade redan övergått till nästa åtgärd.

På grundval av invandrarnas sysselsättningssiffror är slutsatsen entydig: integrationen har misslyckats svårt. Detta — liksom invandrarnas jämförelsevis höga beroende av inkomstöverföringar — är mycket lätt att verifiera. Men som vi vet ger också sysselsättningstalen en allt för positiv bild: en stor del av invandrarnas arbetsplatser är så kallade ”invandrarjobb” som inte skulle finnas till utan invandringen.

Det går således att dra den direkta slutsatsen att det lönar sig att avsluta den misslyckade integrationspolitiken omedelbart.

— 30 miljoner euro från moment 26.40.63

— 100 miljoner euro från moment 26.40.21

— 200 miljoner euro från moment 32.70.30

Gränsbevakningsväsendet, Tullen och Nödcentralverket

För att våra gränser ska vara fortsatt trygga också under fredstid, måste Gränsbevakningsväsendet, Tullen och Nödcentralverket tillförsäkras tillräckliga resurser. Vi är inte som regeringen beredda att pruta på den inre eller yttre säkerheten ens i glesbygden. Därför kräver vi större resurser

Utlåtande FvUU 29/2018 rd
Avvikande mening 2

till Gränsbevakningsväsendet för att det ska kunna fullfölja sitt uppdrag att säkerställa Finlands integritet.

Polisen

Så sent som 2010 hade Finland nästan 8 000 poliser i tjänst. Nu är siffran 7 150. Det måste utbildas betydligt fler poliser i fältarbete.

Finland har det överlägset minsta antalet poliser per invånare i Norden. Exempelvis i Sverige finns det två poliser per tusen invånare medan talet i Finland är 1,3. Ändå har Sveriges polis problem exempelvis med förortsvåld, förstörelse och terroristhot som beror på humanitär invandring. Således måste också skyddspolisens och centralkriminalpolisens verksamhetsförutsättningar förbättras.

Finlands säkerhetsläge har inte förbättrats i den takt som antalet poliser har minskat — tvärtom. Att garantera medborgarnas säkerhet är en av statsmaktens främsta uppgifter och sannfinländarna är redo att satsa märkbart på polisens arbete.

Det handlar inte bara om att det ska vara tryggt att röra sig utomhus, det är också en fråga om rätts-säkerhet. När polisens resurser minskas, ökar utredningstiderna ytterligare och brottens uppklä-ringsprocent försvagas.

50 miljoner euro till moment 26.10.01

Avvikande mening

Jag föreslår

att finansutskottet i sitt betänkande beaktar vad som sägs ovan.

Helsingfors 23.10.2018

Juho Eerola saf

Utlåtande FvUU 29/2018 rd Avvikande mening 3

AVVIKANDE MENING 3

Motivering

För den inre säkerheten är det viktigt att tillräcklig finansiering kan garanteras för att myndighetsverksamheten ska kunna tryggas inom olika sektorer i samhället. Regeringen föreslår i sin budget för 2019 nedskärningar på sammanlagt över 23 miljoner euro inom inrikesministeriets förvaltningsområde. Denna nedskärning är betydligt mindre i jämförelse med nedskärningarna under de tidigare åren. Men det bör noteras att man inte kan vänta sig omedelbara resultat av sparåtgärderna. Detta gäller exempelvis koncentrationsåtgärder och hälso- och sjukvård i och med jourreformen. Nedskärningsspiralen för anslagen får inte fortsätta utan att man väntar på resultaten av tidigare åtgärder. De föregående besparingarna drabbade polisväsendet, Gränsbevakningsväsendet, räddningsväsendet och Nödcentralsverket. Alla förvaltningsområden har tvingats tillgripa anpassningsåtgärder. Tillskotten i budgeten för 2019 är välkomna men de kompenserar inte de nedskärningar som redan gjorts.

Polisväsendet och den svarta ekonomin

En av grundförutsättningarna i ett säkert samhälle är ett fungerande polisväsende med ändamålsenliga resurser. Under de senaste åren har polisens förutsättningar att agera dock lidit på grund av anslagsnedskärningarna. Därför är det positivt att regeringen i slutet av valperioden har föreslagit tilläggsfinansiering för polisväsendet.

Aktionsberedskapen har blivit lidande, i synnerhet i glesbygden. Därför är det positivt att det för att trygga glest bebyggda regioner föreslås ett särskilt anslag på 3,3 miljoner euro för nästa år. På längre sikt behövs ändå en bestående höjning av ramnivån för att verksamheten ska kunna planeras på längre sikt. Exempelvis centralkriminalpolisen lyfter i sitt yttrande fram behovet av att planera verksamhet och ekonomi på längre sikt än ett kalenderår i taget. Anslagsökningarna möjliggör fler visstidstjänster, men finansieringsnivåns oförutsägbarhet leder till problem i fråga om utnämningsprocedurerna i de projekt som varar längre än ett kalenderår. Polisväsendets behov av IKT-investeringar är också stort. I och med exempelvis totalrevideringen av vägtrafiklagen skulle det behövas finansiella resurser på cirka 3—4 miljoner euro för datasystemet för hantering av den nya avgiften för trafikförseelse, för att systemet ska fås i användning när lagen träder i kraft 2020.

Polisen har inte heller beviljats tilläggsfinansiering i 2019 års budget för det förestående EU-ordförandeskapet som varar från juli till december 2019. I 2018 års tilläggsbudget beviljades 2,7 miljoner euro för anskaffning av utrustning och anordningar under ordförandeskapet. Men för nödvändiga anskaffningar skulle det behövas ytterligare cirka 10 miljoner euro eftersom ordförandeskapet kräver omfördelning av resurser hos polisväsendet. Exempelvis från trafikövervakningen överförs resurser till säkerhetsarrangemang. I och med omfördelningen av resurser beräknas exempelvis antalet rattfyllerifall som avslöjas av polisen minska. Också bevarandet av nivån på insatstider och alarmeringstjänster bedöms vara förenat med utmaningar.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd Avvikande mening 3

Den svarta ekonomin orsakar stora förluster av skatteintäkter. Enligt utredning till riksdagens revisionsutskott 2010 orsakar den grå ekonomin i Finland årligen förluster av skatteintäkter i storleksklassen 4–6 miljoner euro. Det motsvarar cirka 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Sipiläs regering har ändå beslutat att inte prioritera bekämpningen av svart ekonomi även om den tvärtom skulle kräva målmedvetna, långsiktiga och konsekventa åtgärder med tillräcklig finansiering. Polisväsendet, Tullen, domstolsväsendet, åklagarväsendet och Skatteförvaltningen behöver adekvata resurser för att effektivt bekämpa svart ekonomi. Satsningar på bekämpningen av svart ekonomi betalar sig snabbt i form av de skatteinkomster som staten annars inte skulle få. Det är därför beklagligt att man under valperioden har avstått från ett separat anslag för bekämpning av svart ekonomi.

Övervakningen av tung trafik

Man har under de senaste åren riktat in resurserna för trafikövervakningen på att upprätthålla allmän ordning och säkerhet och på brottsbekämpning. Också nästa år tvingas man rikta in arbetstid avsedd för trafikövervakning på dessa områden. Betydande förändringar i trafikregleringen och påföljderna förutsätter personalutbildning i omfattande grad, vilket binder trafikövervakningens personalresurser 2019. Dessutom riktas trafikövervakningens resurser till säkerhetsarrangemang under EU-ordförandeskapsperioden. Nivån på polisens övervakning av tung trafik beräknas sjunka av dessa orsaker.

Bland annat brott mot bestämmelserna om kör- och vilotider och problem relaterade till fordons skick utgör en särskild risk för trafiksäkerheten i den tunga trafiken. Nedläggningen av rörliga polisen har bidragit till att minska övervakningen av den tunga trafiken på våra vägar. Övervakningen av transporter har dessutom överförs till Trafiksäkerhetsverket Trafi, som saknar resurser för och erfarenhet av den typen av övervakning. Poliserna som är specialiserade på trafik och trafikövervakning har en yrkesskicklighet som inte kan förutsättas hos lokalpolisen eller andra myndigheter.

För närvarande räcker polisens resurser inte till för att övervaka den tunga trafiken med tillräcklig täckning. Övervakningen av tung trafik kräver specialkompetens och yrkesskicklighet. För att säkerställa att transporter är lagliga och säkra måste ökade resurser anvisas för övervakningen på vägarna. Likaså bör övervakningen av godstrafiken stärkas så att den svarta ekonomi som frodas inom transportbranschen kan stävjas. En separat enhet för övervakning av tung trafik skulle ha bättre möjligheter att utföra en heltäckande övervakning av den tunga trafiken. Det skulle öka säkerheten för all trafik på Finlands landsvägar.

Nödcentralsverksamheten

Nödcentralsverket intar en central roll på fältet för inre säkerhet och som producent av grundläggande trygghetstjänster för medborgarna. Det är positivt att nästa års budget till en del ersätter de anslag som under valperioden har skurits av nödcentralsverksamheten. Ändå är den finansiering som för nästa år föreslås för nödcentralsverksamheten fortfarande 4,5 miljoner euro lägre än i början av valperioden. I praktiken har sänkningen av anslagen visat sig i en nedgång i nödcentralernas personalmängd.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd Avvikande mening 3

Nödcentralens verkets omkostnader växer brant bland annat genom införandet av det nya nödcentralens dataskydds systemet och den allmänna kostnadsutvecklingen i fråga om IKT. Samtidigt har Nödcentralens verk kämpat med att få utbildad personal. Det nuvarande systemet för utbildning av nödcentralens operatörer producerar inte tillräckligt med utbildad personal för verkets behov. Nödcentralens verkets personalmängd har sjunkit med tio procent under de senaste fyra åren.

Den svåra personalsituationen har direkta konsekvenser för verkets verksamhetskapacitet, vilket tar sig uttryck i en nedgång i aktionsberedskap och servicenivå. Till följd av personalbristen har väntetiderna förlängts hos nödnumret. Mängden långa väntetider har ökat med över en tredjedel jämfört med förr.

De anslag som föreslås för Nödcentralens verk i budgetpropositionen ger inte möjligheter att upprätthålla den nuvarande personalstyrkan och servicenivån, utan anslagsbrist skulle innebära mindre personal vilket skulle radera det nuvarande progressiva nödcentralens systemet.

Därför föreslår vi att riksdagen för nästa år ökar anslaget för Nödcentralens verk med 6,8 miljoner euro för att trygga verksamheten.

Mottagning och integration av kvotflyktingar

Den globala flyktingsituationen är på grund av ett flertal utdragna konflikter historiskt svår. Globalt har mer än 68 miljoner människor tvingats lämna sina hem för att fly undan krig och förföljelse. Av dem är över 25 miljoner flyktingar utanför sitt hemland. Ansvar för att hjälpa flyktingarna är inte jämnt fördelat staterna emellan. Av flyktingarna vistas 85 procent i fattiga länder och utvecklingsländer, och fyra av fem flyktingar vistas i grannländer till ursprungsländerna. Exempelvis i Libanon med 6 miljoner invånare lever en miljon syrisk flyktingar, och i Turkiet finns det tre och en halv miljon flyktingar. Över hälften av alla flyktingar är barn.

FN:s flyktingkommissariat UNHCR samordnar omplacering av flyktingar, och detta är ett kontrollerat sätt att hjälpa de allra mest sårbara flyktingarna. Omplaceringen erbjuder de allra mest nödställda en trygg väg till skydd, som de är i trängande behov av, och ger möjlighet till en ny start för människor som ofta levit fler år på flyktingläger. Till kvotflyktingar väljs bland annat offer för tortyr, kvinnor som fått utstå våld, personer med funktionsnedsättning och barnfamiljer. Av de kvotflyktingar som Finland har tagit emot under de senaste åren har omkring hälften varit barn. Enligt UNHCR behöver 1,2 miljoner flyktingar omplaceras till ett annat land än det där de befinner sig. Men ändå kan bara en liten del av dem årligen erbjudas denna möjlighet.

Finland har redan länge och exemplariskt deltagit i mottagandet av kvotflyktingar. Den årliga flyktingkvotens storlek har emellertid inte avspeglat den historiska flyktingsituationen i världen. Kvoten har legat på 750 personer per år sedan början av 2000-talet, med undantag för 2014 och 2015, då den höjdes till 1 050 särskilt på grund av situationen i Syrien. Sedan dess har det humanitära läget försämrats ytterligare i Syrien, och även många andra utdragna konflikter tvingar människor att fly från sina hemländer. Trots detta sänktes flyktingkvoten till 750 i början av valperioden, och den har ännu inte höjts även om inrikesministeriet föreslagit det och det redan kommer färre asylsökande till Finland än före 2015.

Utlåtande FvUU 29/2018 rd **Avvikande mening 3**

För att hjälpa flyktingarna behövs också sameuropeiska lösningar och en bindande ansvarsfördelning. Det kan ändå inte innebära att asylförfarandet läggs ut utanför EU:s gränser och att det som nu föreslås grundas nya centraler i länder där flyktingar och asylsökande redan nu lider av allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Däremot behövs det stöd till det existerande FN-ledda systemet genom vilket vi nu hjälper de som mest behöver hjälp. Flyktingkvoten bör stegvis höjas märkbart.

Vi föreslår därför att flyktingkvoten ska höjas till 2 500.

Kommunernas uppgifter

I Finland finns det i dag drygt 300 kommuner. Som en följd av målmedvetna åtgärder från statsmaktens sida har antalet kommuner minskat med cirka en fjärdedel sedan 2007. Vi vill ha kommuner med viktiga och tydligt definierade uppgifter. Genom frivilliga kommunsammanslagningar och nyarrangemang kan kommunerna effektivisera sin verksamhet och utveckla de kommunala tjänsterna. Vi vill ha starka baskommuner som har de resurser som behövs för att de ska kunna fokusera på sin kärnverksamhet — goda lokala tjänster för finländarna.

Vi tror att det genom frivilliga kommunsammanslagningar, gallring bland kommunernas uppgifter och effektivisering av kommunförvaltningen går att spara i statsandelarna för kommunerna.

Statens fastighetspolitik

Senatfastigheter sköter statens fastighetsförmögenhet och ser till uthyrningen av statens fastigheter exempelvis till Gränsbevakningsväsendet och polisväsendet. Senatfastigheter har höjt hyresnivån under de senaste åren, vilket har lett till en ökning av lokalkostnaderna. Exempelvis Polisstyrelsen lyfter i sitt yttrande fram att den anslagsram som föreslås i budgetpropositionen inte räcker för att upprätthålla målnivån 7 200 polismän när hyreskostnaderna stiger. Kostnaderna för att hyra fastigheter måste tas från den operativa verksamheten. På grund av att lokalkostnaderna stiger bör polisväsendet få tilläggsfinansiering.

Avvikande mening

Vi föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan

och att finansutskottet ökar moment 26.10.01 med 10 000 000 euro för inrättandet av en övervakningsenhet för tung trafik.

Helsingfors 23.10.2018

Matti Semi vänst
Olli-Poika Parviainen gröna